PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

PAŃSTWOWEJ SZKOŁY MUZYCZNEJ I i II stopnia
im. Karola i Antoniego Szafranków
w RYBNIKU

Rok Szkolny 2026/2027

Spis treści

1. Wstęp 3

2. Podstawa prawna: 4

3. Charakterystyka szkoły i środowiska lokalnego 5

4. Tradycje szkoły 5

5. Wizja i misja szkoły 6

6. Model absolwenta 7

7. Cele programu wychowawczo-profilaktycznego: 9

8. Zadania i formy realizacji w obszarach poszczególnych celów programu wychowawczo-profilaktycznego. ... 10

9. Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami. 24

1. Wstęp

Program wychowawczo-profilaktyczny opisuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym, realizowane w szkole przez wszystkich nauczycieli. Zawiera wizję oraz misję szkoły, charakteryzuje sylwetkę absolwenta szkoły muzycznej I i II stopnia, opisuje cele, zadania, sposoby realizacji programu, zasady współpracy wychowawczej z rodzicami oraz formy jego ewaluacji. Uwzględnia całościowe oddziaływania wychowawcze wraz z uzupełniającymi działaniami profilaktycznymi w zależności od potrzeb uczniów – zarówno w zakresie wspierania dzieci i młodzieży w prawidłowym rozwoju, jak i zapobiegania i przeciwdziałania zachowaniom problemowym.

Program wychowawczo-profilaktyczny PSM I i II stopnia w Rybniku został poprzedzony diagnozą, polegającą przede wszystkim na obserwacji i analizie problemów środowiska szkoły muzycznej, rozmowach i wywiadach z udziałem nauczycieli, uczniów, rodziców. Opracowany został w oparciu o obowiązujące dokumenty szkolne, w tym: Statut Szkoły czy WSO.

Program ten realizuje on cele wychowawcze, profilaktyczne oraz opiekuńcze, ma charakter otwarty i będzie mógł być poddawany modyfikacjom z uwzględnieniem pojawiających się nowych problemów. W programie uwzględniono również zadania dotyczące wdrażania standardów ochrony małoletnich.

2. Podstawa prawna:

1. *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2025 r. poz. 881);*
2. *Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2026 r. poz. 515);*
3. *Ustawa z dnia 16 czerwca 2018r. Prawo Oświatowe (*Dz. U. z 2026 r. poz. 820 ze zm.*);*
4. *Konwencja O Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 91, poz. 426);*
5. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449)*
6. *Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2024 r. poz. 917 ze zm.);*
7. *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.);*
8. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2026 r. poz. 1004);*
9. *Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2026 r. poz. 1214);*
10. *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 września 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 614);*
11. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 4 września 2020 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1604);*
12. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. 2024, poz. 933);*
13. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, w szkołach i placówkach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1798).*

3. Charakterystyka szkoły i środowiska lokalnego

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia w Rybniku zlokalizowana jest w mieście liczącym ponad 137 000 mieszkańców, usytuowanym na Górnym Śląsku w centralnej części Rybnickiego Okręgu Węglowego.

Szkołę tworzą Państwowa Szkoła Muzyczna I st. oraz Państwowa Szkoła Muzyczna II st.

W Szkole uczy się ponad 300 uczniów, wśród których dość dużą grupę stanowią uczniowie dojeżdżający z okolicznych dzielnic. Zdarza się również, że uczniowie dojeżdżają także z okolicznych miejscowości. Uczniowie z oddalonych miejscowości w wielu przypadkach dowożeni są przez rodziców. W pobliżu Szkoły usytuowane są przystanki komunikacji miejskiej.

Grono pedagogiczne liczy 60 nauczycieli.

W Szkole działają Sekcje: Instrumentów Smyczkowych, Gitary i Harfy, Fortepianu, Instrumentów Dętych i Perkusji, Akordeonu i Organów oraz Sekcja Teorii.

4. Tradycje szkoły

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia w Rybniku należy do jednych z najstarszych szkół muzycznych na Śląsku. Jej historia związana jest prężną działalnością Karola i Antoniego Szafranków – patronów Szkoły, którzy byli jej założycielami. Szkoła powstała w 1933 roku, w związku z tym tradycje związane z jej działalnością są bardzo bogate i liczą ponad 90 lat.

Do tradycji Szkoły należą następujące uroczystości:

1. Rozpoczęcie roku szkolnego;
2. Koncerty i popisy szkolne;
3. Koncerty szkolnej orkiestry w Teatrze Ziemi Rybnickiej;
4. Koncerty wyróżniających się uczniów z Filharmonią Rybnicką w TZR;
5. Popisy klasowe i sekcyjne;
6. Zakończenie Roku Szkolnego.

5. Wizja i misja szkoły

W Państwowej Szkole Muzycznej dzięki współdziałaniu pedagogów, rodziców i uczniów jest możliwe kształcenie przyszłych artystów, ludzi twórczych, utalentowanych muzycznie, wrażliwych na wartości promowane przez różne dziedziny sztuki, gotowych w przyszłości w swoim środowisku propagować te wartości. Tworzone są warunki do rozwoju własnych talentów i zainteresowań.

1. **Szkoła I stopnia:**

   1) rozbudza i rozwija podstawowe zdolności artystyczne,
   2) przygotowuje wrażliwych i świadomych odbiorców sztuki,
   3) wpływa aktywnie na otoczenie w sferze kultury,
   4) może prowadzić działalność innowacyjną,
   5) współpracuje z Rodzicami w zakresie nauczania, wychowania i opieki,
   6) przygotowuje do aktywnej działalności na rzecz kultury w środowisku lokalnym,
   7) przygotowuje do dalszego kształcenia w szkole II stopnia.

2. **Szkoła II stopnia:**

   1) rozbudza i rozwija podstawowe zdolności artystyczne,
   2) przygotowuje wrażliwych i świadomych odbiorców sztuki,
   3) wpływa aktywnie na otoczenie w sferze kultury,
   4) może prowadzić działalność innowacyjną,
   5) współpracuje z Rodzicami w zakresie nauczania, wychowania i opieki,
   6) przygotowuje wykwalifikowanych muzyków do wykonywania czynnej działalności zawodowej,
   7) przygotowuje do aktywnej działalności na rzecz kultury w środowisku lokalnym,
   8) przygotowuje do dalszych studiów.

3. Szkoła wykonuje zadania dotyczące organizacji kształcenia i wychowywania młodzieży szczególnie uzdolnionej muzycznie oraz działa na rzecz rozwoju kultury na terenie miasta i powiatu.

6. MODEL ABSOLWENTA

PAŃSTWOWEJ SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA

Osiągnął cele

- ✓ Przygotował się do egzaminów końcowych
- ✓ Potrafił funkcjonować w grupie i klasie
- ✓ Przejawiał zainteresowanie działalnością artystyczną
- ✓ Potrafił oceniać szansę na dalszą naukę

Zna, rozumie, stosuje

- ✓ Zasady moralnego postępowania
- ✓ Zasady funkcjonowania w grupie
- ✓ Treści zawarte w podstawach programowych
- ✓ Zasady komunikacji interpersonalnej

Posiada umiejętności

Społeczne:

- ✓ Potrafi otwarcie rozmawiać o swoich problemach
- ✓ Potrafi być otwarty na problemy kolegów
- ✓ Jest tolerancyjny
- ✓ Potrafi zachować dyscyplinę podczas zajęć

Naukowe:

- ✓ Osiągnął umiejętności zawarte w podstawach nauczania
- ✓ Przygotowywał się do sprawdzianów i egzaminów

Poznawcze:

- ✓ Chętnie podejmuje decyzje o dalszym kształceniu
- ✓ Ma zdolności przyswajania wiedzy teoretycznej i techniki gry na danym instrumencie

Praktyczne:

- ✓ Potrafi czynnie uczestniczyć w działaniach artystycznych szkoły
- ✓ Dba o wygląd zewnętrzny
- ✓ Chętnie prezentuje nabyte umiejętności

MODEL ABSOLWENTA
PAŃSTWOWEJ SZKOŁY MUZYCZNEJ II STOPNIA

Osiągnął cele

- ✓ Przygotował się do egzaminu dyplomowego
- ✓ Odnosił sukcesy o charakterze naukowym, artystycznym lub organizacyjnym
- ✓ Wpływał pozytywnie na rozwój grupy i szkoły
- ✓ Rozwijał zdolności twórcze
- ✓ Rozwijał zdolności wynikające z profilu kształcenia w szkole

Zna, rozumie, stosuje

- ✓ Zasady dobrych obyczajów i kultury bycia
- ✓ Cele i zadania wytyczone przez szkołę
- ✓ Treści zawarte w podstawach programowych
- ✓ Zasady funkcjonowania w grupie
- ✓ Zasady komunikacji międzyludzkiej

Posiada umiejętności

Społeczne:

- ✓ Potrafi otwarcie rozmawiać o swoich problemach
- ✓ Potrafi pozytywnie odbierać sugestie innych
- ✓ Potrafi otwarcie dyskutować i ma własne zdanie
- ✓ Jest tolerancyjny dla swoich kolegów

Naukowe:

- ✓ Potrafi realizować treści wynikające z programów nauczania poszczególnych przedmiotów
- ✓ Potrafi docierać i korzystać z różnych źródeł wiedzy
- ✓ Umie przygotowywać się do sprawdzianów i egzaminów

Poznawcze:

- ✓ Świadomie podejmuje decyzję o dalszym kształceniu
- ✓ Potrafi uzasadniać wybór kierunku studiów
- ✓ Posiada umiejętność świadomego odbioru muzyki

Praktyczne:

- ✓ Potrafi prezentować nabyte umiejętności
- ✓ Potrafi czynnie uczestniczyć w organizowaniu różnych uroczystszości szkolnych
- ✓ Dba o wygląd zewnętrzny i otoczenie

7. Cele programu wychowawczo-profilaktycznego:

I. Budowanie własnej tożsamości ucznia.
II. Kształtowanie kultury osobistej ucznia.
III. Kształtowanie właściwej postawy moralnej.
IV. Rozwój społeczny.
V. Rozwój intelektualny i artystyczny.
VI. Rozwój emocjonalny.
VII. Bezpieczeństwo w społeczności szkolnej.
VIII. Profilaktyka uzależnień.
IX. Promowanie zdrowego trybu życia.
X. Umiejętność radzenia sobie ze stresem.

8. Zadania i formy realizacji w obszarach poszczególnych celów programu wychowawczo-profilaktycznego.

I. Budowanie własnej tożsamości ucznia:

Zadania	Forma realizacji	Okres realizacji
Uzyskanie jasnego obrazu siebie jako członka społeczności	– uczestnictwo w uroczystościach o różnym charakterze	Cały rok szkolny
Tworzenie właściwych relacji z otoczeniem obejmujące sferę poznawczą i emocjonalną	– dyskusje na forum grupy	Cały rok szkolny
Kształtowanie postaw patriotycznych	– udział w uroczystościach rocznicowych w szkole i poza szkołą, – rozwijanie szacunku dla polskiej tradycji i obrzędów – wyrabianie szacunku i poczucia dumy z symboli narodowych, religijnych i szkolnych	Cały rok szkolny
Rozwijanie własnych zamiłowań i zainteresowań	– konkursy tematyczne – wycieczki na różnego typu imprezy artystyczne w całej Polsce – praca indywidualna pod kierunkiem nauczyciela wybranego przedmiotu (instrumentu)	Cały rok szkolny
Samodoskonalenie – rozwijanie umiejętności pracy nad sobą. Przekraczanie własnych granic w sferze intelektualnej, emocjonalnej i społecznej	– praca własna na instrumencie-trening umiejętności – udział w wakacyjnych kursach interpretacji muzycznej – autodydaktyka – korzystanie ze zbiorów biblioteki szkolnej – korzystanie z internetu	Cały rok szkolny

Kształcenie umiejętności budowania własnej drogi życiowej: – poszukiwanie własnego ideału; – poszukiwanie autorytetów; – poszukiwanie wartości nadrzędnych; – poszukiwanie, dociekanie prawdy; – budowanie własnego stylu życia	– wyjazdy na koncerty i recitale wybitnych artystów, muzyków – udział w warsztatach tematycznych o charakterze poznawczo doskonalącym prowadzonych przez wybitnych pedagogów – koncerty zespołów i artystów organizowane w szkole	Cały rok szkolny

II. Kształtowanie kultury osobistej ucznia:

Zadania	Formy realizacji	Okres realizacji
Kształcenie umiejętności zachowania się w różnych sytuacjach zwanej „kulturą bycia”	– Savoir-Vivre zachowania się na koncertach- pogadanki i rozmowy indywidualne z uczniami przed wycieczkami, koncertami – spotkania rodziców z dyrekcją szkoły – spotkania indywidualne rodziców z wychowawcami, nauczycielami przedmiotu głównego – rozliczanie szkód- odpowiedzialność za sprzęt szkolny – ustalenia dotyczące korzystania z instrumentów szkolnych i ćwiczeniówek do pracy indywidualnej – indywidualny przykład nauczycieli jako wzorce kultury osobistej – ograniczenie w stosowaniu telefonów komórkowych na terenie szkoły przez uczniów	Cały rok szkolny
Dbałość o kulturę wypowiedzi	– rozmowy indywidualne i grupowe – indywidualny przykład nauczycieli	Cały rok szkolny

Wypracowanie i wzmacnianie odpowiedniego stosunku młodzieży do nauczycieli, pracowników szkoły (osób dorosłych), a także swoich rówieśników	– spotkania rodziców z dyrekcją szkoły – spotkania indywidualne rodziców z nauczycielami – pomoc rodziców w czasie wyjazdów uczniów	Cały rok szkolny
Dbanie o porządek (szanowanie cudzych dóbr materialnych), ład i punktualność	– spotkania rodziców z dyrekcją szkoły – spotkania indywidualne rodziców z nauczycielami – pomoc rodziców w czasie wyjazdów – rozliczanie szkód- odpowiedzialność za sprzęt szkolny – ustalenia dotyczące korzystania z instrumentów szkolnych i ćwiczeniówek do pracy indywidualnej- regulamin	Cały rok szkolny
Dbanie o swój wygląd zewnętrzny dostosowany do okoliczności (m.in. występy sceniczne, uroczystości)	– indywidualny przykład nauczycieli – rozmowy indywidualne i grupowe	Cały rok szkolny

III. Kształtowanie właściwej postawy moralnej:

Zadania	Formy realizacji	Okres realizacji
Pomaganie uczniom w rozpoznawaniu wartości moralnych poprzez obserwację i analizę zachowań ludzi (wykształcenie umiejętności wartościowania)	– pogadanki z uczniami	Cały rok szkolny
Wypracowanie własnej postawy moralnej i umiejętność oceny własnych zachowań.	– pogadanki z uczniami – spotkania indywidualne z rodzicami	Cały rok szkolny

Wychowanie w poszanowaniu innych kultur	– zachęcanie do poznawania innych kultur – szacunek dla wartości innych kultur	Cały rok szkolny
Umiejętność poszukiwania autorytetów moralnych	– indywidualny przykład nauczycieli i wychowawców jako wzorce postaw moralnych – praca dodatkowa (społeczna) nauczycieli przedmiotów, np. lekcje dodatkowe przed konkursami, przesłuchaniami itp.	Cały rok szkolny
Tolerancja. Przestrzeganie zasad wolności sumienia i religii	– budowanie postawy wzajemnego poszanowania odmienności religijnej – umożliwienie wyrażania opinii w prowadzonych dyskusjach – rozwijanie postaw akceptujących indywidualne cechy ludzkie – reagowanie na wszelkie przejawy nietolerancji – zapewnienie równego dostępu do prowadzonych przez szkołę zajęć – sprawiedliwy, pozbawiony uprzedzeń system rekrutacji kandydatów do szkoły	Cały rok szkolny
Gotowość do poświęceń	– samopomoc koleżeńska – praca w samorządzie szkolnym – wspólne przygotowywanie imprez przez uczniów pod opieką nauczyciela – udział uczniów w przygotowaniu i przebiegu imprez artystycznych organizowanych na terenie szkoły (warsztatów, seminariów, przesłuchań, koncertów, audycji, konkursów itp.) – praca dodatkowa (społeczna) nauczycieli przedmiotów, np. lekcje dodatkowe przed konkursami, przesłuchaniami itp.	Cały rok szkolny
Odwaga cywilna	– rozmowy indywidualne z uczniami prowadzone przez nauczycieli	Cały rok szkolny

Autentyzm działań, otwartość, ufność	– samopomoc koleżeńska – rozmowy indywidualne z uczniami prowadzone przez nauczycieli – praca w samorządzie szkolnym – wspólne przygotowywanie imprez przez uczniów pod opieką nauczyciela	Cały rok szkolny
Pracowitość, rzetelność, wytrwałość	– samopomoc koleżeńska	Cały rok szkolny
Odpowiedzialność	– praca w samorządzie szkolnym	Cały rok szkolny
Umiejętność stawiania sobie celów życiowych i osiągania ich	– wdrożenie ucznia do osiągania celów na poszczególnych etapach kształcenia	Cały rok szkolny
Poznanie wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w środowisku lokalnym	– udział uczniów w przygotowaniu i przebiegu imprez artystycznych organizowanych na terenie szkoły lub poza nią (warsztatów, seminariów, przesłuchań, koncertów, audycji, konkursów itp.)	Cały rok szkolny w zależności od potrzeb
Dbałość o mienie własne i szkoły	– dbałość o instrumenty muzyczne oraz wystrój sal lekcyjnych	Cały rok szkolny
Koordynacja działań wychowawczych (współpraca z rodzicami), w celu stworzenia jednolitego frontu oddziaływań wychowawczych, dającego dziecku poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji	– spotkania indywidualne z rodzicami prowadzone przez nauczycieli i Dyrektora szkoły	Cały rok szkolny

IV. Rozwój społeczny:

Zadania	Formy realizacji	Okres realizacji
Kształcenie umiejętności kontaktowania się z innymi ludźmi	– funkcjonowanie w klasie, grupie – wizyty zagranicznych i polskich grup – wyjazdy na konkursy, festiwale w Polsce i za granicą	Cały rok szkolny
Umiejętność współpracy w grupie	– praca w klasach – praca w zespołach sekcyjnych – praca w samorządzie uczniowskim	Cały rok szkolny
Inspirowanie aktywności uczniów	– udział w popisach klasowych – udział w popisach sekcyjnych – udział w koncertach w szkole i poza szkołą na rzecz innych instytucji i osób	Cały rok szkolny
Demokratyzacja życia wewnątrzszkolnego	– praca w samorządzie uczniowskim	Cały rok szkolny
Umożliwianie uczniom działalności samorządowej	– dbałość o wygląd pomieszczeń szkoły – organizowanie imprez przez samorząd Uczniowski	Cały rok szkolny
Respektowanie norm społecznych	– pogadanki z uczniami	Cały rok szkolny
Integracja zespołu uczniowskiego	– imprezy szkolne organizowane i prowadzone przez uczniów – wyjazdy grupowe na koncerty, recitale i inne imprezy artystyczne	Cały rok szkolny
Wsparcie uczniów pochodzących ze środowisk migracyjnych, a w szczególności z Ukrainy	– wsparcie edukacyjne w sferze językowej, poznawczej, edukacyjnej i wychowawczej – dostosowanie materiałów edukacyjnych i metod nauczania do potrzeb uczniów	Cały rok szkolny
Umiejętność pełnienia przypisanych ról społecznych	– prowadzenie niektórych imprez szkolnych, przez uczniów (konferansjer, organizacja sceny)	Cały rok szkolny

Wyrobienie umiejętności adaptacyjnych	– obserwacja zachowań adaptacyjnych nowo przyjętych wychowanków; – zajęcia integrujące grupę wychowawczą – rozmowy z uczniami i rodzicami	Cały rok szkolny
Rozwój asertywności, empatii i pozytywnych stosunków interpersonalnych w grupie	– uczenie podejmowania decyzji ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności odmawiania; – wzmacniacie pozytywnych relacji interpersonalnych na zajęciach grupowych; – organizacja uroczystości, imprez umożliwiających wzmacnianie relacji w grupie	Cały rok szkolny
Zapoznanie uczniów z ideą wolontariatu oraz jej propagowanie – uwrażliwianie na potrzeby innych.	– przedstawienie oferty wolontariatu prowadzonego w środowisku lokalnym; – zachęcanie uczniów, wychowanków do udziału w akcjach wolontaryjnych	Cały rok szkolny

V. Rozwój intelektualny i artystyczny

Zadania	Formy realizacji	Okres realizacji
Poznanie własnych możliwości intelektualnych	– stwarzanie warunków do samodzielnego zdobywania wiedzy; – inspirowanie uczniów, wychowanków do aktywności; – udzielanie pomocy w odkrywaniu własnych możliwości, predyspozycji, talentów oraz twórczego ich wykorzystania	Cały rok szkolny

Kształtowanie potrzeb w dziedzinie kultury	– zachęcanie do uczestniczenia w życiu kulturalnym (teatr, galeria, kino, filharmonia) – organizowanie popisów szkolnych oraz pozaszkolnych – organizowanie wyjazdów na koncerty muzyki poważnej, festiwale i konkursy muzyczne do różnych instytucji artystycznych – organizowanie wyjazdów na inne wydarzenia kulturalne	Cały rok szkolny
Zapoznanie uczniów z metodami gry na instrumencie, doskonalenie umiejętności uczenia się	– ćwiczenie i demonstracje oraz przećwiczenie danej metody na lekcji przedmiotu	Cały rok szkolny
Maksymalne wykorzystanie możliwości rozwojowych każdego ucznia	– indywidualizacja metod pracy z poszczególnymi uczniami – odpowiedni dobór repertuaru indywidualnie do możliwości ucznia w ramach obowiązującego programu nauczania	Cały rok szkolny
Wyposażenie uczniów w wiedzę przewidzianą w programie nauczania oraz umiejętność jej wykorzystywania w praktyce	– dbałość o realizację podstawy programowej dla poszczególnych przedmiotów nauczania (nadzór dydaktyczny dyrektora szkoły, kierowników sekcji) – zapewnienie odpowiedniej kadry specjalistów przez Dyrektora szkoły	Cały rok szkolny
Analizowanie i diagnozowanie przyczyn trudności w nauce oraz pomoc w przezwyciężaniu tych trudności	– współpraca nauczycieli przedmiotu z rodzicami- regularnie oraz w miarę potrzeb – obecność rodziców na lekcjach indywidualnych swoich dzieci- dotyczy w szczególności nauczania początkowego	Cały rok szkolny

	na instrumencie w szkole I stopnia – dbałość o relacje nauczyciel-uczeń – samopomoc koleżeńska – lekcje dodatkowe- prace społeczne poszczególnych nauczycieli przedmiotów – udział uczniów i nauczycieli w warsztatach poznawczo-doskonalących – udział uczniów w kursach interpretacji muzycznej pod kierunkiem znanych pedagogów	
Kształtowanie umiejętności gromadzenia, segregowania i weryfikowania informacji	– zastosowanie metod i form aktywizujących uczniów i wychowanków	Cały rok szkolny
Kształtowanie postawy twórczej	– praca nad realizacją utworów muzycznych na lekcjach indywidualnych i zespołowych grupowych – występy uczniów (wszelkie w tym egzaminy, przesłuchania, konkursy itp.), indywidualne i zespołowe wykonawstwo dzieł muzycznych	Cały rok szkolny
Tworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju ucznia	– dbałość o prawidłowy przebieg procesu dydaktycznego – tworzenie warunków do rozwijania samodzielnej pracy – tworzenie autorskich programów nauczania – motywowanie do udziału w konkursach, przesłuchaniach i koncertach – obserwacja rozwoju ucznia i ocena jego możliwości – pomoc w przygotowaniach do konkursów, przesłuchań i egzaminów oraz dalszej	Cały rok szkolny

	edukacji w szkołach wyższego stopnia – wychodzenie naprzeciw potrzebom uczniów szczególnie uzdolnionych – umożliwianie indywidualnego toku zajęć – stworzenie możliwości ukończenia szkoły w czasie skróconym – pomoc w planowaniu kariery zawodowej	
Wyrabianie myślenia refleksyjnego. Dokonywanie oceny własnej.	– praca indywidualna i grupowa oparta na dociekaniu i samodzielnym wyciąganiu wniosków – umiejętne wyrażanie próśb, sądów i oczekiwań w stosunku do nauczycieli i innych pracowników szkoły	Cały rok szkolny

VI. Rozwój emocjonalny:

Zadania	Formy realizacji	Okres realizacji
Poznanie własnej sfery uczuciowej	– współudział uczniów w organizacji i uczestnictwo w uroczystościach o charakterze okazjonalnym	Cały rok szkolny
Odkrywanie własnej indywidualności	– udział uczniów jako słuchaczy w koncertach i recitalach organizowanych na terenie szkoły i poza nią	Cały rok szkolny
Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i uczucia innych	– organizacja i udział w koncertach charytatywnych na rzecz osób lub instytucji	Cały rok szkolny, w zależności od potrzeb

Uwrażliwianie na piękno i sztukę	– udział uczniów jako słuchaczy w koncertach i recitalach organizowanych na terenie szkoły i poza nią – słuchanie muzyki- wykorzystywanie zbiorów fonoteki szkolnej, zbiorów prywatnych i internetu	Cały rok szkolny
Podnoszenie odporności psychicznej uczniów podczas występów przed publicznością	– udział w warsztatach prowadzonych przez specjalistów – obecność psychologa/pedagoga podczas występów w celu kreowania pozytywnej i mobilizującej atmosfery na backstagu – zapewnienie uczniom możliwości systematycznego występowania na estradzie (publicznie)- koncerty dla rodziców, dla szkół, przedszkoli, popisy klasowe i przedmiotowe – udzielanie specjalistycznych konsultacji uczniom, rodzicom i nauczycielom – współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Rybniku	Cały rok szkolny
Kształtowanie umiejętności okazywania uczuć	– współudział uczniów w organizacji i uczestnictwo w uroczystościach o charakterze okazjonalnym	Cały rok szkolny
Opanowywanie emocji.	– współudział uczniów w organizacji i uczestnictwo w uroczystościach o charakterze okazjonalnym – zapewnienie uczniom możliwości systematycznego występowania na estradzie (publicznie) – koncerty dla rodziców, dla szkół, przedszkoli, popisy klasowe i przedmiotowe	Cały rok szkolny

VII. Bezpieczeństwo w społeczności szkolnej:

Zadania	Formy realizacji	Okres realizacji
Zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły	– organizacja monitoringu wewnętrznego i zewnętrznego, który: a) zwiększa bezpieczeństwo społeczności szkolnej oraz osób przebywających na terenie placówki; b) ogranicza zachowania niepożądane, destrukcyjne zagrażające zdrowiu i bezpieczeństwu; c) wyjaśnia sytuacje konfliktowe; d) ustala sprawców czynów nagannych, np. bójek, zniszczenia mienia, kradzieży; e) zmniejsza ilość zniszczeń w szkole oraz w jej otoczeniu; f) zapewnia bezpieczne warunki nauki, wychowania i opieki;	Cały rok szkolny
Kształtowanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo i radzenia sobie w sytuacjach trudnych	– organizowanie spotkań ze specjalistami lub służbami związanymi bezpośrednio z ochroną życia i zdrowia;	Cały rok szkolny
Profilaktyka zachowań ryzykownych, aspołecznych i przemocowych	– przekazywanie informacji na temat zagrożeń, wskazanie możliwości unikania tych zagrożeń i sposobu radzenia sobie z nimi; – uczenie technik odmawiania;	Cały rok szkolny
Wzmacnianie współpracy z rodzicami w zakresie bezpieczeństwa	– podnoszenie kompetencji nauczycieli i rodziców w zakresie profilaktyki zagrożeń oraz umiejętności wychowawczych; – oddziaływania na postawy rodzicielskie;	Cały rok szkolny
Wzmacnianie więzi z placówką	– angażowanie uczniów w życie szkolne orgaznizowane zgodnie z zasadami bezpieczeństwa;	Cały rok szkolny
Zapoznawanie z zasadami i normami postępowania w szkole	– zapoznanie uczniów z obowiązującymi regulaminami; – egzekwowanie przestrzegania regulaminów	Cały rok szkolny

Opracowanie i wdrożenie dokumentu „Polityka bezpieczeństwa internetowego”	– dokładne procedury i działania opisane są w dokumencie załączonym w formie aneksu	Cały rok szkolny
Opracowanie i wdrożenie dokumentu „Standardy Ochrony Małoletnich”	– egzekwowanie przestrzegania procedur – zorganizowanie spotkań informacyjnych z rodzicami	Cały rok szkolny

VIII. Profilaktyka uzależnień:

Zadania	Formy realizacji	Okres realizacji
Podejmowanie działań, których celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych uczniów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, substancji psychoaktywnych	– obserwacja zachowań młodzieży; – precyzyjne wyjaśnienie konsekwencji szkolnych, związanych z posiadaniem bądź używaniem substancji psychoaktywnych;	Cały rok szkolny
Kształtowanie umiejętności asertywnych wykorzystywanych w sytuacjach niebezpiecznych (ochrona zdrowia psychicznego i fizycznego)	– obserwacja zachowań młodzieży; – rozmowy indywidualne i grupowe;	Cały rok szkolny
Wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych	– informowanie rodziców o instytucjach, do których mogą zgłosić się o pomoc w razie wystąpienia problemu;	–

IX. Promowanie zdrowego stylu życia:

Zadania	Formy realizacji	Czas realizacji
Kształtowanie postaw prozdrowotnych	– rozmowy indywidualne i grupowe – zachęcanie do aktywności fizycznej	Cały rok szkolny
Dbałość o prawidłową postawę podczas zajęć w szkole muzycznej (gra na instrumencie, rytmika)	– obserwacja uczniów podczas zajęć, koncertów itp.; – rozmowy indywidulane nauczyciela z uczniem; – pedagogizacja rodziców na temat prawidłowej postawy dziecka;	Cały rok szkolny
Wdrażanie do utrzymania czystości osobistej i otoczenia	– rozmowy indywidualne; – indywidualny przykład nauczycieli w zakresie utrzymywania czystości osobistej i otoczenia;	Cały rok szkolny
Uwrażliwianie uczniów na elementy szkodliwe dla zdrowia (krzyk, hałas, używki, technologie informacyjne).	– rozmowy indywidualne, grupowe; – kształtowanie umiejętności dostrzegania elementów szkodliwych dla zdrowia;	Cały rok szkolny

X. Umiejętność radzenia sobie ze stresem:

Zadania	Formy realizacji	Okres realizacji
Efektywna współpraca z rodzicami związana z niwelowaniem stresu u uczniów	– rozmowy z rodzicami na temat: stresu, zachowań dzieci w sytuacjach stresujących oraz sposobów eliminowania niebezpiecznych reakcji na stres;	Cały rok szkolny
Wzmocnienie pozytywnego obrazu własnej osoby	– rozmowy indywidualne i grupowe – rozmowy z rodzicami na temat dowartościowywania własnego dziecka;	Cały rok szkolny
Umiejętność przełamywania barier ze stresem	– rozmowy indywidualne i grupowe	Cały rok szkolny

Rozpoznawanie objawów stresu	– obserwacja uczniów w sytuacjach wywołujących stres; – rozmowy indywidualne i grupowe;	Cały rok szkolny
Radzenie sobie w sytuacjach trudnych (stresujących)	– zapoznanie uczniów z technikami relaksacyjnymi; – indywidualne rozmowy z uczniami nie radzącymi sobie ze stresem oraz ich rodzicami; – pogadanka na temat wzorców radzenia sobie ze stresem;	Cały rok szkolny
Umiejętność racjonalnego wykorzystania czasu (czas nauki)	– rozmowy na temat organizowania czasu nauki; – stwarzanie odpowiednich warunków do pracy umysłowej;	Cały rok szkolny

9. Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami.

1. Szkoła organizuje zebrania z rodzicami (opiekunami prawnymi) w celu wymiany informacji na tematy wychowawcze i edukacyjne.
2. Dla rodziców (prawnych opiekunów) uczniów klas pierwszych szkoła organizuje spotkanie w celu zaznajomienia rodziców (prawnych opiekunów) z podstawowymi zasadami obowiązującymi w szkole.
3. Szkoła zapewnia każdemu rodzicowi (opiekunowi prawnemu) możliwość uzyskania informacji na temat zachowania i postępów lub trudności w nauce dziecka poprzez rozmowy w czasie zebrań, spotkań indywidualnych, rozmów telefonicznych oraz korespondencję poprzez dziennik elektroniczny.
4. W pilnych sprawach szkoła podejmuje działania w celu skontaktowania się z rodzicami (prawnymi opiekunami) określonego ucznia.

Program wychowawczo-profilaktyczny
Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia
im. Karola i Antoniego Szafranków w Rybniku

Rok szkolny 2026/2027

Część praktyczna

Program wychowawczo-profilaktyczny PSM I i II st. im. Karola i Antoniego Szafranków w Rybniku 2026/2027 został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i analizy problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- zaleceń Centrum Edukacji Artystycznej w Warszawie,
- wyników ewaluacji wewnętrznej,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrekcję szkoły,
- wniosków Rady Pedagogicznej,
- wniosków, uwag i spostrzeżeń nauczycieli, uczniów, rodziców,
- ewaluacji wcześniejszego Programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w szkole.

Wnioski z ewaluacji programu z poprzedniego roku szkolnego

Założenia programu wychowawczo-profilaktycznego w roku szkolnym 2025/2026 zostały zrealizowane zgodnie z harmonogramem. Realizacja programu przynosi zamierzone efekty wychowawcze. Na podstawie przeprowadzonej ewaluacji wyciągnięto następujące wnioski:

- uczniowie szkoły i ich rodzice wiedzą o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy psychologicznej oferowanej w ramach Specjalistycznych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych Centrum Edukacji Artystycznej;
- nauczyciele reagują na wszelkie działania uczniów, niosące znamiona zachowań przemocowych, aspołecznych, pomagają rozwiązywać konflikty między uczniami,

- nauczyciele, dzięki udziałowi w licznych szkoleniach, w tym szkoleniach organizowanych przez Centrum Edukacji Artystycznej, poszerzyli swoje kompetencje pedagogiczne w zakresie tematyki zawartej w rekomendacjach,
- efektem opieki psychologiczno-pedagogicznej jest niższy poziom stresu i tremy u uczniów oraz wzrost świadomości uczniów, nauczycieli i rodziców w zakresie radzenia sobie z tremą
- wzrósł poziom zadowolenia uczniów i nauczycieli z efektów edukacji artystycznej.

Harmonogram pracy Szkoły i związane z nim wydarzenia koncertowe, pozwoliły dostrzec i docenić wartość podejmowanych różnorakich przedsięwzięć w kontekście wielkiej satysfakcji i zadowolenia zarówno uczniów – złożonego wysiłku i codziennego trudu, koniecznego do osiągnięcia zamierzonego celu, nauczycieli – z widocznych efektów niełatwej, żmudnej i wyczerpującej pracy i rodziców – dostrzegających sens wspierania wysiłku dziecka.
Zachęcanie i motywowanie uczniów do aktywności i podejmowania inicjatyw, znalazło w roku odzwierciedlenie w szeregu imprez zorganizowanych na terenie szkoły, a także poza placówką: koncertów szkolnej orkiestry symfonicznej oraz koncertu wyróżniających uczniów z Filharmonią Rybnicką w Teatrze Ziemi Rybnickiej, koncertów w Bazylice św.Antoniego oraz koncertów w ramach międzynarodowego projektu orkiestrowego „Orchestra Sinfonica Giovanile da Europea” we Włoszech, w którym uczestniczyli w lipcu 2026r. nasi uczniowie.

Rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne Centrum Edukacji Artystycznej na rok szkolny 2026/2027

1. Organizacja w szkołach działań wspomagających procesy uczenia się.
2. Podejmowanie działań związanych z przeciwdziałaniem cyberprzemocy i przemocy rówieśniczej.
3. Podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym i innym.

Ad.1

Jednym z podstawowych zadań szkoły jest tworzenie warunków umożliwiających każdemu uczniowi osiąganie sukcesów edukacyjnych, stosownie do jego możliwości rozwojowych, potrzeb oraz uzdolnień. Szczególnego znaczenia nabiera to w szkołach artystycznych, w których uczniowie równolegle realizują wymagania kształcenia ogólnego i artystycznego, a proces zdobywania kompetencji artystycznych wymaga systematycznej, długotrwałej pracy, wysokiej motywacji oraz umiejętności samodzielnego uczenia się. Nauczyciele są zobowiązani kierować się dobrem ucznia oraz troską o jego wszechstronny rozwój. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologicznej wskazuje (§ 6 ust. 1 pkt 2), że zajęcia rozwijające umiejętność uczenia się są jedną z dostępnych dla uczniów form pomocy psychologicznej.

Z uwagi na globalne zmiany cywilizacyjne, wywołujące często u dzieci i młodzieży spadek motywacji, obniżenie gotowości do podejmowania wysiłku poznawczego, trudności w koncentracji uwagi oraz potrzebę szybkiego uzyskiwania efektów, rekomendowane jest podejmowanie w szkole działań zwiększających aktywność uczniów w procesie uczenia się oraz rozwijających ich kompetencje w zakresie samodzielnego planowania, organizowania i monitorowania własnej pracy. Szczególnie istotne jest systematyczne organizowanie zajęć rozwijających umiejętność uczenia się, podczas których uczniowie mogą poznawać i ćwiczyć skuteczne strategie zapamiętywania, koncentracji uwagi, planowania nauki, zarządzania czasem, przygotowywania się do sprawdzianów i egzaminów oraz radzenia sobie z przeciążeniem obowiązkami. Niniejsze zajęcia mogą być realizowane celowo, dla uczniów szczególnie potrzebujących. W szkołach artystycznych działania te powinny uwzględniać przede wszystkim prace z materiałem wynikającym ze specyfiki przedmiotów artystycznych.

Rekomenduje się, aby działania wspomagające procesy uczenia się nie były kierowane wyłącznie do uczniów doświadczających trudności edukacyjnych. Powinny mieć również charakter profilaktyczny i rozwojowy oraz służyć wszystkim uczniom, którzy potrzebują wsparcia w budowaniu skutecznego i świadomego warsztatu pracy.

Ad.2

Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego oraz tworzenie środowiska szkolnego opartego na wzajemnym szacunku, odpowiedzialności i poszanowaniu godności drugiego człowieka należy do podstawowych zadań szkoły. Szczególnego znaczenia nabierają działania służące przeciwdziałaniu przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy, która wraz z intensywnym korzystaniem przez dzieci i młodzież z Internetu, mediów społecznościowych i komunikatorów staje się jednym istotnych zagrożeń dla ich prawidłowego funkcjonowania psychospołecznego.

Od 1 września 2026 r. przepisy ustawy – Prawo oświatowe jeszcze wyraźniej akcentują konieczność rozpoznawania zagrożeń związanych z korzystaniem przez uczniów z technologii informacyjno-komunikacyjnych i ich aktywnością w Internecie. W kontekście przeciwdziałania cyberprzemocy i przemocy rówieśniczej szczególnie istotne jest zatem systematyczne monitorowanie, czy przyjęte w szkole normy i zasady są przez uczniów respektowane, czy uczniowie mają poczucie bezpieczeństwa oraz czy wiedzą, w jaki sposób i komu mogą zgłaszać przypadki przemocy, hejtu, wykluczania, ośmieszania, rozpowszechniania kompromitujących materiałów lub innych form krzywdzenia, zarówno w bezpośrednich relacjach rówieśniczych, jak i w przestrzeni internetowej.

Rekomenduje się również systematyczne podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania symptomów przemocy i cyberprzemocy oraz znajomości obowiązujących w szkole procedur interwencyjnych. Równie ważna jest współpraca z rodzicami, szczególnie w zakresie bezpiecznego korzystania przez dzieci i młodzież z Internetu, reagowania na niepokojące zachowania oraz wspólnego budowania odpowiedzialnych zasad funkcjonowania uczniów w środowisku cyfrowym.

Ad.3

Współczesne przemiany społeczne i technologiczne powodują, że działania profilaktyczne podejmowane przez szkołę powinny uwzględniać zarówno zagrożenia związane z używaniem

substancji psychoaktywnych, jak również coraz bardziej powszechne wśród dzieci i młodzieży zachowania mogące prowadzić do uzależnień behawioralnych. Szczególnej uwagi wymagają: problemowe korzystanie z Internetu, mediów społecznościowych, smartfonów i gier cyfrowych, hazard, a także inne zachowania, które mogą prowadzić do utraty kontroli, zaniedbywania obowiązków szkolnych i relacji społecznych oraz pogorszenia funkcjonowania psychicznego, społecznego i edukacyjnego ucznia.

W odniesieniu do uzależnień od substancji szczegółowe obowiązki szkoły wynikają ponadto z przepisów dotyczących przeciwdziałania narkomanii. Szkoły i placówki zobowiązane są do prowadzenia systematycznej działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej skierowanej do uczniów, rodziców lub opiekunów, nauczycieli, wychowawców oraz innych pracowników szkoły. Działania te powinny służyć między innymi promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, wzmacnianiu czynników chroniących oraz ograniczaniu zachowań ryzykownych [Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii. Akt ma tekst jednolity (Dz.U. z 2020 r. poz. 1449)].

Współczesna profilaktyka szkolna wymaga jednak rozszerzenia perspektywy z tradycyjnie rozumianych uzależnień od substancji na uzależnienia behawioralne. Znajduje to odzwierciedlenie również w aktualnych regulacjach dotyczących edukacji zdrowotnej, w których wyodrębniono problematykę Internetu i profilaktyki uzależnień. Uczniowie powinni zdobywać wiedzę dotyczącą uzależnień fizycznych i behawioralnych, rozumieć mechanizm powstawania uzależnienia, rozpoznawać jego objawy oraz uczyć się dokonywania oceny własnych zachowań pod kątem potencjalnego ryzyka uzależnienia. Uwzględniono także problem przeciążenia informacyjnego oraz zjawiska FOMO.

Szczególnie istotne jest monitorowanie zmian w funkcjonowaniu ucznia, które mogą świadczyć o rozwijającym się problemie: utraty kontroli nad czasem poświęcanym określonej aktywności, zaniedbywania obowiązków, ograniczania innych zainteresowań, pogorszenia relacji z rówieśnikami i rodziną, trudności z koncentracją, niewyspania, obniżenia wyników edukacyjnych czy silnych reakcji emocjonalnych pojawiających się w sytuacji ograniczenia dostępu do określonej aktywności.

Szczegółowe cele w oparciu o harmonogram działań wychowawczo-profilaktyczny:

1. Zwrócenie uwagi na prawidłową komunikację interpersonalną pomiędzy nauczycielem a uczniem;
2. Zapewnienie uczniom bezpiecznej pod względem psychicznym atmosfery na lekcjach;
3. Zwracanie uwagi na zachowania uczniów w klasie i poza nią, reagowanie na niestosowne zachowania, promowanie właściwych;
4. Organizacja wspólnych wyjazdów uczniów – pogłębienie więzi koleżeńskich;
5. Zaangażowanie uczniów we wspólne działania podczas organizacji imprez szkolnych;
6. Udział Rady Pedagogicznej w specjalistycznych szkoleniach.

Harmonogram konkretnych zadań do realizacji w roku szkolnym 2026/2027

Harmonogram zadań do realizacji w roku szkolnym jest zgodny z planem pracy szkoły i obejmuje udział uczniów w koncertach, popisach sekcyjnych i klasowych, koncertach zewnętrznych na rzecz środowiska lokalnego. Organizowane będą wyjazdy edukacyjne dla dzieci i młodzieży na koncerty do Nospr-u czy filharmonii. Powyższe wydarzenia, które budują szkolną tradycję, sprzyjać będą jednocześnie integracji dzieci i młodzieży.

Nauczyciele PSM I i II st. w Rybniku przez cały rok szkolny 2026/2027 będą brali udział w szkoleniach organizowanych przez CEA dotyczących kształtowania prawidłowej relacji nauczyciel-uczeń oraz przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy wśród uczniów.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie przez zespół ds. ewaluacji programu wychowawczo- profilaktycznego powołany przez Dyrektora Szkoły. Zadaniem zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników, które wpływają na treści programu wychowawczo-profilaktycznego na kolejny rok szkolny.